

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/26/2018
Identifikačné číslo spisu:	6215010051
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:6215010051.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí konanom 20. marca 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného G. M., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. augusta 2015, sp. zn. 5To/85/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného G. M. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Veľký Krtíš rozsudkom z 22. júna 2015, sp. zn. 9T/20/2015 (ďalej len ako „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“), uznal obvineného za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 25. novembra 2014 v čase okolo 21.30 hod. preskočil oplotenie rodinného domu v obci C., ul. C. XXX/XX, v ktorom býva poškodená G. Z., nar. X. A. XXXX, zaklopal na okno a vchodové dvere domu, keď poškodená dvere pootvorila, zahnal sa drevenou palicou smerom na jej hlavu, pričom ju zasiahol do oblasti pravého líca, pravého ramena a pravého stehna, poškodenej sa podarilo vchodové dvere pred obžalovaným zatvoriť a uzamknúť, obžalovaný sa snažil dvere namýkávaním otvoriť, G. Z. zo strachu utiekla cez zadnú časť domu, obžalovaný potom vchodové dvere vypáčil a z priestoru domu odcudzil mobilný telefón Maxcom, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX v hodnote 35 € a peňaženku s finančnou hotovosťou 10 € ku škode G. Z. a následne po tom, ako bol na mieste prichytený zaťom poškodenej, A. T., z miesta ušiel, poškodená v dôsledku konania obžalovaného utrpela drobné hematómy bez pracovnej neschopnosti, obžalovaný sa uvedeného konania dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo 14. februára 2002, sp. zn. 3T/7/2002, v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. mája 2002, sp. zn. 2To/294/2002, s právoplatnosťou dňa 2. mája 2002, bol odsúdený pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné, na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením na jeho výkon do II. nápravno-výchovnej skupiny a tiež rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo 7.

februára 2008, sp. zn. 22T/15/2008, s právoplatnosťou 7. februára 2008, ktorým bol odsúdený za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. a iné, na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obvinenému bol v tomto konaní podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 47 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Týmto rozhodnutím súd zároveň podľa § 73 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou a podľa § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Okrem toho súd podľa § 76 ods. 2 Tr. zák. uložil nad obvineným ochranný dohľad v trvaní 3 rokov. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej G. Z. škodu vo výške 10 € a poškodenej spoločnosti DÔVERA, zdravotná poisťovňa, a. s., škodu vo výške 39,77 €.

Obvinený, využíjúc oprávnenie v zmysle § 307 ods. 1 písm. b/ Tr. por., napadol rozsudok okresného súdu odvolaním v celom rozsahu.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 27. augusta 2015, sp. zn. 5To/85/2015, (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), zamietol odvolanie obvineného postupom podľa § 319 Tr. por.

Obvinený podal dňa 13. mája 2016 voči uzneseniu krajského súdu, ako i jemu predchádzajúcemu konaniu, dovolanie s uplatnením dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. g/, písm. h/, písm. i/ Tr. por., ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júla 2016, sp. zn. 2 Tdo 44/2016, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuté.

Dňa 27. februára 2018 podal obvinený, prostredníctvom ustanovenej obhajkyne, proti uzneseniu krajského súdu, ako i jemu predchádzajúcemu konaniu, ďalšie dovolanie, opierajúc ho o dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por.

Obvinený predmetné dovolanie zdôvodnil tým, že jeho konanie treba klasifikovať ako súbeh trestného činu porušovania domovej slobody a ublíženia na zdraví. Z vykonaného dokazovania podľa názoru obvineného vyplýva, že do domu poškodenej prišiel za účelom krádeže, keďže v tom čase bol bez peňazí a predmetnú palicu si so sebou zobral len ako sochor na dvere. Obvinený ďalej uviedol, že pokiaľ došlo k použitiu násilia, tak len za účelom preniknutia do domu, pričom aj toto samotné násilie bolo iba veľmi nízkej intenzity a následky spôsobené poškodenej neboli závažné. Na svoju obranu obvinený uviedol, že v tom čase bol v nepriaznivej materiálnej situácii. Vychádzajúc z uvedeného, nebolo správne ukladať mu trest odňatia slobody za použitia ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. Okresný súd podľa názoru obvineného pochybil aj tým, že mu uložil trest len na základe formálneho oboznámenia sa s jeho predchádzajúcimi potrestaniami, neskúmajúc možnosti jeho nápravy, okolnosti prejednávaneho prípadu i predchádzajúcich odsúdení, a to všetko s ohľadom na individuálne posúdenie toho, či uloženie takéhoto trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti. Podľa obvineného sa súd pri ukladaní trestu neriadil ani zásadou úmernosti k spáchanému trestnému činu. Pri správnom hodnotení dôkazov by konajúce súdy podľa obvineného museli dospieť k záveru, že v posudzovanom prípade nebol preukázaný úmysel zmocniť sa cudzej veci násilím. Toto násilie podľa slov obvineného nesmerovalo k vylúčeniu odporu poškodenej, ale len voči veci.

V zmysle uvedenej argumentácie obvinený navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), aby sa podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že uznesením krajského súdu ako aj rozsudkom okresného súdu bol v jeho neprospech porušený zákon v § 188 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 47 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 16 ods. 1 Tr. por., § 2 ods. 1 Tr. por. Aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie krajského súdu i rozsudok okresného súdu a aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. (dovolateľ nesprávne uvádza § 386 ods. 1 Tr. por.) prikázal okresnému súdu, aby

vec potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresná prokuratúra Veľký Krtíš sa k dovolaniu obvineného vyjadrila podaním, ktoré bolo prvostupňovému súd doručené dňa 14. marca 2018.

Okresný prokurátor k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. uviedol, že neobstoí tvrdenie obvineného o povrchnom prístupe súdu k zisteniu okolností pre správne určenie trestu, nakoľko už v prípravnom konaní boli na základe príkazu pribratí znalci psychiatri a psychológ, mimo iného aj na zodpovedanie otázky resocializačnej prognózy obvineného. Títo znalci boli vypočutí aj na hlavnom pojednávaní. Okresný prokurátor ďalej poukázal na ten fakt, že obvinenému bol uložený trest v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadby a bol mu uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin pripúšťa, a preto nemožno hovoriť o naplnení rozoberaného dovolacieho dôvodu.

Podľa okresného prokurátora prijatá právna kvalifikácia v plnej miere zohľadňuje skutok ustálený nižšími súdmi, a preto nevidí dôvod ani pre naplnenie dovolacieho dôvodu vymedzeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Námietky obvineného z jeho pohľadu smerujú proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižšieho stupňa, a preto im nemožno v dovolacom konaní pripísať žiadnu relevanciu.

V závere svojho vyjadrenia okresný prokurátor poukázal aj na tú okolnosť, že najvyšší súd už raz odmietol dovolanie obvineného ako nedôvodné, podané z tých istých dôvodov, ako je tomu v posudzovanom prípade.

Okresný prokurátor, pridržiavajúc sa vyššie uvedeného, najvyššiemu súdu navrhol, aby toto dovolanie ako nedôvodné odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

K dovolaniu obvineného sa podaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 27. marca 2018, vyjadrila poškodená G. Z.. Podobne ako okresný prokurátor, aj poškodená k obsahu dovolania zaujala negatívny postoj. Podľa jej názoru v predmetnej veci určite nešlo o ublíženie na zdraví. Rekapitulujúc skutkový dej, je poškodená toho názoru, že obvinený skutok plánoval, nakoľko ju poznal a vedel, že v dome býva sama. Poškodená ďalej poukázala na tú skutočnosť, že v dôsledku konania obvineného bola nútená vyhľadať odbornú pomoc, ktorá doposiaľ trvá. Podľa jej mienky je obvinený nenapraviteľný recidivista, ktorý sa opakovane dopúšťal lúpežného prepadnutia voči chránenej osobe - osobe vyššieho veku.

Poškodená v súlade s uvedenou argumentáciou navrhla najvyššiemu súdu, aby zamietol dovolanie obvineného.

Najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 377 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného v zmysle ustanovenia § 378 Tr. por. a zistil, že bolo podané oprávnenou osobu v zmysle § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., zastúpenou obhajcom v súlade s § 373 ods. 1 Tr. por., v zákonnej lehote a na príslušnom súde podľa § 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por., spĺňajúc všetky obligatórne požiadavky v zmysle § 374 Tr. por. Zároveň však dovolací súd dospel k zrejmému záveru, že v posudzovanom prípade nie sú splnené dôvody dovolania, ako sú uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por., čo malo za následok odmietnutie dovolania obvineného na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd obvinenému pripomína, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania podľa § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. (R 120/2012). V zmysle citovaného je tak za kvalitu podaného dovolania zodpovedný výlučne dovolateľ, ktorý svojim podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. To znamená, že najvyšší súd nebude preberať jeho aktivitu a iniciatívne zisťovať ďalšie (v dovolaní neuvedené) chyby napadnutého rozhodnutia, alebo aj jemu predchádzajúceho

konania, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov taxatívne uvedených v § 371 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd konštatuje, že obvinený v predložennom dovolaní uplatnil v podstatných okolnostiach identické námietky, s ktorými sa najvyšší súd vysporiadal vo svojom uznesení z 19. júla 2016, sp. zn. 2 Tdo 44/2016.

V označenom uznesení najvyšší súd na strane 7 jednoznačne vyvrátil akékoľvek pochybnosti o nesprávnosti právnej kvalifikácie skutku, keď uviedol, že inkriminovaný skutok nie je možné kvalifikovať inak, než ako to urobili sudy nižšieho stupňa. V tomto kontexte neobstojí námietka obvineného, že skutok mal byť kvalifikovaný ako súbeh trestného činu porušovania domovej slobody a ublíženia na zdraví.

Nad rámec uvedeného však najvyšší súd konštatuje nesprávnosť premisy obvineného, že zmenou právnej kvalifikácie skutku (ako je uvedené vyššie) by v jeho prípade došlo k pominutiu obligatórneho ukladania trestu odňatia slobody v zmysle zásady „trikrát a dost“ vymedzenej v § 47 ods. 2 Tr. zák. Totiž pre uplatnenie tohto ustanovenia je rozhodujúce, že súd odsudzuje páchateľa za dokonaný trestný čin, ktorýkoľvek (nie za ten istý trestný čin z hľadiska právnej subsumpcie) z taxatívneho výpočtu ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., pričom súd predtým dvakrát odsúdil tohto páchateľa nepodmienečným trestom odňatia slobody za niektorý z trestných činov vymedzených v tomto ustanovení, ktorých sa dopustil hoci aj v štádiu pokusu podľa § 14 Tr. zák. Inak povedané, táto podmienka bude naplnená aj vtedy, ak sa páchateľ dopustí zakaždým iného trestného činu zaradeného do výpočtu § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedený záver vyplýva zo samotného znenia analyzovaného ustanovenia, ktoré používa slovné spojenie bol za takéto trestné činy a nie bol za ten istý trestný čin.

V zmysle uvedeného by prípadná zmena právnej kvalifikácie, ako to uvádza obvinený (síce nesprávna), bola pre otázku uplatnenia § 47 ods. 2 Tr. zák. irelevantná, nakoľko z výpočtu tam uvedených trestných činov zreteľne vyplýva, že obsahuje aj trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 155 Tr. zák. - zásada „trikrát a dost“ by sa aplikovala aj za situácie, ako ju vyhodnotil obvinený.

Použitie § 47 ods. 2 Tr. zák. bolo navyše v totožnom rozsahu napadnuté obvineným už v jeho predošlom dovolaní, kedy sa najvyšší súd stotožnil s argumentáciou prokurátora o splnení všetkých podmienok pre aplikáciu tohto ustanovenia.

Najvyšší súd ďalej uvádza, že pre uloženie trestu odňatia slobody na doživotie v zmysle § 47 ods. 2 Tr. zák. musí byť okrem vyššie uvedených podmienok splnená i podmienka odkazujúca na prvý odsek písm. a/ a písm. b/ tohto ustanovenia, čiže uloženie takéhoto trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti (písm. a/) a nie je nádej, že by páchateľa bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do 25 rokov (písm. b/). Naplnenie požiadavky, že musí ísť o trestný čin, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest odňatia slobody na doživotie sa v tomto prípade nevyžaduje, nakoľko táto požiadavka je uvedená ešte pred podmienkami podľa písm. a/, písm. b/. V zmysle uvedeného, ak v konkrétnom prípade dôjde k splneniu všetkých vyššie uvedených podmienok okrem tej, že súčasne nie sú splnené podmienky podľa § 47 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák., potom uloženie trestu odňatia slobody na doživotie neprichádza do úvahy, ale takémuto páchateľovi musí byť uložený trest odňatia slobody na 25 rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takémuto páchateľovi uložiť trest odňatia slobody pod 20 rokov.

Po zohľadnení vyššie uvedených skutočností, bol obvinenému v tejto veci uložený trest odňatia slobody na 25 rokov, čím konajúce sudy jasne potvrdili, že v posudzovanom prípade neboli splnené podmienky uvedené v § 47 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ Tr. zák. (hoci len jedna z nich). Inak by museli obligatórne uložiť trest odňatia slobody na doživotie.

Sudy oboch stupňov vo svojich rozhodnutiach (okresný súd na strane 6 a krajský súd na strane 4) podrobne uviedli okolnosti, ktoré zohľadnili pri ukladaní trestu. Vo veci konajúce sudy sa vysporiadali s

otázkou resocializačnej prognózy obvineného, vychádzajúc pritom jednak z výsledkov znaleckého skúmania (z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria a z odboru psychológie - klinickej psychológie dospelých), ale aj z retrospektívneho zhodnotenia kriminálneho správania obvineného, vyplývajúceho z jeho predchádzajúcich odsúdení. Pri hodnotení celkovej charakteristiky obvineného, súdy prihliadli aj na správu o jeho osobe, vypracovanú obcou Veľká nad Ipľom.

Najvyšší súd pre úplnosť dodáva, že okresný súd v tejto veci nemal do výroku o treste zahrnúť aj prvý odsek § 47 Tr. zák., nakoľko obvinenému neukladal trest odňatia slobody na doživotie, ale na 25 rokov. Táto okolnosť však nemá zásadný vplyv na postavenie obvineného v zmysle § 371 ods. 5 Tr. por., a preto nemôže byť ani adekvátnym dovolacím dôvodom. Skôr naopak, rigorózne trvanie na splnení podmienok podľa § 47 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. by mohlo znamenať zhoršenie právneho postavenia obvineného, čo ustanovenie § 385 ods. 2 Tr. por. nepripúšťa.

Dovolací súd pripomínajúc, že nesprávne použitie ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. môže byť dovolacím dôvodom len podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (R 5/2011), dodáva, že obvinenému v danej veci nebol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, a preto tu nemožno uvažovať ani o naplnení dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Argumentácia obvineného, že jeho konanie, spočívajúce v násilí, nesmerovalo voči poškodenej, ale dverám, ako prekážke, neobstoja. V tomto prípade ide o námietky skutkovej povahy, a to vrátane tvrdenej absencie subjektívnej stránky trestného činu (ZSP 40/2010), ktoré sú v dovolacom konaní *expressis verbis* vylúčené v zmysle dikcie vety za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (R 47/2014), čo ostatne najvyšší súd v tejto veci už raz uviedol vo svojom skoršom uznesení.

Dovolací súd ďalej konštatuje, že postráda akúkoľvek právnu relevanciu tvrdenie obvineného, že násilie, ktorého sa dopustil, bolo iba nízkej intenzity, pričom následky pre poškodenú neboli závažné, nakoľko v zmysle doterajšej rozhodovacej praxe platí, že ani výnimočne malá intenzita násillia nemôže byť dôvodom pre kvalifikáciu činu ako trestného činu krádeže, pretože o taký trestný čin môže ísť len v prípade, že sa páchatel zmocní cudzej veci bez použitia akéhokoľvek násillia, resp. vyhrážky bezprostredného násillia (R 55/1980; alebo aj uznesenie najvyššieho súdu z 30. mája 2018, sp. zn. 4 Tdo 88/2015).

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, najvyšší súd rozhodol spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.